

Ê¼¾åëãœ °óí•àí îïãðà

Ã³ëíðð Íàðúíáàààà

2004 éúëäú¾ ýfû. Èëääáf áàð °àëäšú Ìœñéœ¼fœ "Àëòúí àèðëãé" ("Çí-éíðàÿ ìàñéà") òãñðèääèä ààðà. È¾ àá-ðóéëú òàìàðà éíððí - ß¾ú îïãðà šàðàéúíàà óf•àí áúë Ë¼ðéœì ñàðàèä Ðœñœéí¾ ò³ðë³ ò³áœèðœðáíœí ò³ðë³ æáíðfà•ú ³ñ òè¿òœæ ý°úí ñœóíœ œ¿œðfœðà šúíàð òíðà.

Ààð°íððíñðàí ìœíœéðà áœéääœ ààð°íðð íóçúèà ñœí•œðáí¾ à°šà°àëú Çà-šèð Èñíœ•èèääòú¾ "°àšúí ò¼ðœ" îïãðàšúí òœ°àèì èðèœéíà. Íïãðàíú¾ èèàðàòíšúí Ë¼ðáíáèèà °óðàñú Èøìóè-èà Àèè³œìœðíà ýf•àí, ñœóíœœð òãœñ-ñàð Ðèð°œð Áœèèðèèè ðàààèðèÿšúíàà °óéíè•àí. Íóçúèàëú àðœñíàšà šœì áàð àèðèæàðú - Àèàñíàé Èþàìèèè, ðœñíà-íú - Ðèð°œð Àðú¿èáííà.

Ààð°íððíñðàíáú¾ áàé òàðèðèú îïãðà šœì áàèàð òààððú éíèèèèè-àú òàèàíñàí Ìœñéœ¼ òàìàðàñúèàðúíà ¼íáí¾ è¼í ý°èú èæääúí ñà•úèäúð•àí œ¿œðáí òœ°àèì èððà šœì íðð ò¼úð ÿóèáíú. Àððèñðàð áàð òàèàíðúí Ë¼ðšœðàí, í¿ðà óéíàóú ìáíœí °óóáíáúðfû. Òàìàðàñú-èàð ìáíœí òóèú çàèèà šœð Ë¼ðáíáð šàéúí "Àðàðéí!", "Áðàáí!" òèèœí š¼ííœð ý¾•úðàí òíðíí, šœð ñú•úð è³ñè³ àè°úððàð•à Ë¼íàèèà. Íïãðà òààððúíú¾ òáíúè•àí éúðñúèàðú - Ààð°íððíñðàíáú¾ òàèú° àððèñú Òœíœ¼è Ñœèèðíà (°àšúí ò¼ðœ), Ààð°íððíñðàíáú¾ àð°àíáí•àí àððèñú Èœíèè Æááàèìœííà, Èàðèñà Æðìœðíàà, Ã³ëíðð Íàðúíáàààà (Ñàðèÿ), Ààð°íððíñðàíáú¾ òàèú° àððèñúðàðú Ðàèè Èó•óéíà, Òœíèð Èøáóèèè šœì áàð°àèàð ìèèèè îïãðàáúííí¾ áàð àñúèúí Ìœñéœ¼ òàìàðàñúšú Ë¼íáèèœ àðèàð¾ ³ñí í³ðœ è³ñ³í, í¿ðàèú•úí šàèèú. Òúðúð òáfíœð, èèšàìèú èæää àìàððœðáí àèðíà - îïãðà š³é¾íñà ìœñéœ¼èèèœð òàìà-ðà òàìàìèàí•àñ òà àððèñúðàðúí àèè ííà° ñœóíœíœí ñú•àðìàé òíððí, ñœñéœœðœ Ë¼íàà.

²û¿°àšû, Áàø°íðð
 äœ¼œœð íiàðà šœi áà-
 èàð òààððû "Àèðûí àèð-
 èàè" òàñðèèàèèáíæ
 ¼fáíá¼ ší°èàíáüð•ûñ
 ñû•ûøû íáíœí °ûòàí-
 äüðfû šœi èàéú°èü
 ðœ¼áøðœ àèïèìì ýòèà-
 íú. ¶ áàø àèðèœàð
 Àèáèñáé Èþàìèèèì
 òàñðèèàèèèè¼ ò³ì ìðèçû-
 íà – "Àèðûí àèðèèè"èœ
 èàéú° áóèäü. Áúè
 ò¼úððà, œéàèððœ, íià-
 ðàèà ò³ì ðíèäœðfá¼
 á á ð á š á – ² à š ú ì
 ò¼ðœíá¼ °àðûíú Ñàðèý
 ðíèáí áàø°àð•áí éœø,

Ä.Áàðäèfû¼ "Òðóáààóð" íiàðàšúíàà
 Èíáññ – Á³èíóð Íàðúíáàààà (ò¼àà),
 Èáííðà – Òàðûýíà Íàìááíà

œììœ ìí¼èì òàòóðèü, òàèèáíðèü àèððèñà Á³èíóð Íàðúíáààààíú¼ àà
 òáfìœð ³è³ø³ fòð áóèäü. Ò³ì ìàððèý – ² à š ú ì ò¼ðœ íáðàçûì áàø-
 °àðóññú Áàø°íððíñðàíáü¼ òàèü° àððèññú Òœíœ¼è Ñœèèòíà ìáíœí áàð
 ðœððœí òàìàðà•à ìí¼, áœ¿, íáf ³¿ðœíá Á³èíóð. Èè ³¿ð³íœ ýò èèèœèíáí,
 š³éœèíáí¼ àèü¿°à, ýò•à èèðœñœáí áàèèœí °àðûí-°ûffû¼ èèñàðáøðœðáí,
 °àé•ú-šà•ûøðàðûí àðèý àðà àðàìàðèè í¿ðàèü° ìáíœí ñà•ûèäüðûð•à
 ³èœœøðà éúðñû. Øð•à èà òàìàðàññú òíú¼ ìáíœí áàðäœ øàðèèáíü, áàðäœ
 šà•ûøèáíáü. Àèððèñà èè áàðóðûíú¼, àðfà°èü ýòàèðfû¼ š³éœèíá áó-
 èüðfû¼ °àðûí-°ûf•à ìèì ýòàèèèèè° ³¿ðœ¼áí æœ òàìàðàññúèàð è¼¼àèèíœ
 àðèèäœ àèäü.

Á³èíóð Íàðúíáààààíú òœ¼áà òàí°üð ìèì 2001 éúèää "Øœ¼ðœ" íià-
 ðàšúíàà (ç.Èñìœ•èèáá) è¼ðœœíáì. ¶èà ²ò³ äœ¼œœð ñœí•œð èíñðèðòòûí-
 àà (òœfáð àèàáàìèý) ò°ûí è³ð³œí °ûffû ðàœèññàð ðèð°œð Áœèèòèèèì
 ìøì èèðèè-ìñèòíèìèèè íiàðàèà ò³ì áàðíé – Øœ¼ðœ ìàððèýšúì éúð-
 èàð•à ñà°üðà. Íèìáœé fòð ýòàèèèèè° šœi ùøàíñ. À°èàè Á³èíóð
 ìñðàçààðûíú¼ ³ì³ò³ì – ñíàèðàèèèè ò¼úøèü ¼ðœ. ðèð°œð Áœèèòèèèì
 àà, àèðèœàð •œíáðàèì Ììðàèíà òà ìà°ðé òíú¼ ñû•ûøûì. È¼ ì³šè-
 íà, íiàðà òû¼èàðñúèàð ì°øàðà. Àððàááí Á³èíóð•à "Èàðíáí"àà –
 Ìèèáýèà, "² à š ú ì ò¼ðœ"èœ – Ñàðèý ìàððèýèàðûí, çàšèð Èñìœ•èèáá-
 òû¼ "Ñàèàòàð Þèááá" íiàðàšú ý¼úíáí °óéü•àñ, ¶èìèœ ìàððèýšúì
 ùøàíñ òàìøðàèèèè. Šúíàðìàé Á³èíóð, ¼fáíá¼ äœèñœð øèøìœèœé
 òàòóðûíà àðàìàðèè í¿ðàèü•ûì ³¿ðœì, òœðàðfœ ìfà°à °àèüðèü° íáðàç-
 ààð òûðfûðà.

– ¶èà "À°ìòèèà" íiàðàšúì œfàðèœéááf, – òè Á³èíóð. – Óíàà
 ìèì À°ñœñœ ìàððèýšúì áàø°àðàñà°íúì. Íiàðàíú¼ ìðàìùàðàšú è³fàœ
 è³ð³èœ. Áúíáí òûø, Áàø°íððíñðàíáü¼ ðœñœé äœ¼œœðáíœ °òøüèüòúíà
 450 éúè òóèüð•à °àðàðà ìœøš¼ð èíììçèðìðúáúf çàšèð Èñìœ•èèáá-
 òû¼ "Óðàè èèñàèœà" òàðèðè ààðíèè-ýíèè œ¿œðáí ý¼úíáí ñœòíœœœ °ó-

éúð•à íèæðèæéƒæð. Óíàà ìeí ¼ƒàì èðèàñ ýðàð°àì Šàðúèàñæñ ìàððèý-
šúí ààø°àðàñà°íúí.

Œéàèððæ, ðààððƒà ààø°íðð ìèèèè ìíàðàèàðúí ƒ¼áàðæé °óéúèšà, éú-
ðúðà° éúðèàð•à èà áóéúð eíá. Œìæ ìeí àà°úððú áóø°à ƒƒ•àðìà-
éúí, – ðè éúðñú. – Ñíàèðàèèææð šó¼•ú éúèààðƒà àƒ áóéúƒàí ðàé-
ƒàèàíúí, æà ðàéú° éúðƒàðú, ðììàíñðàð, ýñððààà éúðƒàðúíáí, àðèýèàðƒàí
àóàèí ýƒìàèàð æƒàðèæéàì. Èèèæñæèðæ óèàðƒú ðóíèàì, àóàèí šæì éúí-
ìàèð àèñéúèàð æƒàðèæé ñú•àðúð•à eíá. Ííàðà éúðñúšú áóèšàì àà,
ðàéú° éúðƒàðúí ýðàððúí ààø°àðàì.

Ýèà, Æ³éíóð Ìàðúíáààààíú¼¼ ¼ƒàíñæ àáíæ áéƒæèðæð ìáíæí ààø°àð•àí
"•èèìèýçà", "ƒðèæí •¼ìàð", "Àø°àƒàð", "Šà°ìàð" èà¼áé ðàéú° éúð-
ƒàðúí ðàìàðàñúèàð ýðàððúí ³èà³ƒƒ³. Ò³ðè³ ðàìàðàèàðƒà éúð ðú¼èàð-
ñúèàð èðèàñ °àáóè èðèæí ðììàíñðàðƒàí àà áàèðà° ýƒìàèàð ðóíèàì•àí
óíú¼ ðàìàðððàðúíáà. Àéúðúóñà ð³ñðæí ßðèí èæàà èðèæí éúðƒàðƒú
í°øàðà Æ³éíóð, óíú¼ "Ííìðà àèìàì", "Íèè ³ƒìæéšà¼?" šæì ààø°à
ðììàíñðàðú éúðñú ààø°àðúóúíáà ðààèí àøà éúð ý¼•úðàé. Ýñððààà
éúðƒàðúí àà ¼ƒ èðæ óè. Šæ¼æ¼èæð éúíììçèððíð ðæìèè •èìðàìèƒú¼ øà•èðæ
Æ³èðèæ ðíúñíáà š¼ƒƒæðáíæ èæàà èðèæí "ðìçàèàðúí", Œí¼æð Áàèèðìà-
ðú¼ ðæðèð Áèè°ìè š¼ƒƒæðáíæ ýƒ•àí "Œæð áàèèæí áóèšàì", çæàèð Ìà-
ìàèèììàððú¼ "ß¼ú éúè ààèùñú"í (Æ.ðíúñíáà øè•úðú) àéúðúóñà ýðà-
ðúí, ƒ¼áèèàðƒà èèìèìàðáì ààø°àðà éúðñú. Ííìòèýð éúíììçèððíð Òæè•æð
ðæðèììàððú¼ ³ð-ý¼ú áàð ìèñæ éúðúí àóàèí ðàçìà•à ýƒƒúðúó ³ñ³í
æƒàðèæææí. °ú°àšú, éúðñú ƒ¼áèèáíæí éúð óð•úèúí °úíà ðìðà.
Œéðèæíàæé, Æ³éíóð•à ³èà³ àèúðèú°, ³èðæìàðèàè éúðñúèàð áèè ƒ¼í.
Áàð óó•àí àìàšú, Áàø°íððíñðàìáú¼ àð°àƒàí•àí àððèñðèàšú Ìè¼çèðà
Èñ°óæèìà èà ðàìúè•àí éúðñú.

•³ì¼ìæí, °úƒú° áúè òìðììð ðèèæíàæðá: áàð •àèèæíæí èèà ðàèàìðèú
éúðñú. Æ³ð³ç³í æèðèæíàæ, éúðƒàðƒà ààìèàì•àí Èðèìàèè èðæšáíàæ, ší°èàì-
•úñ ðàè°àç ƒ¼èà, Šà°ìàð éúè•àšú áóéúíáà òðúíèàø°àì Òàìæñ àóúèú
ðàèàìððàð•à áàé ò³éæè. ððèàè ƒà Æ³éíóð ìáíæí ññðàø°àñ, ìeí ƒ¼
ýèèè:

– Æ³éíóð, éæøðæð ƒ¼áàðæé ýñððàààíú ¼ƒ èðæ, šèì èšæ ìíàðàíú
šàèèà•àìšú¼. Ñæáæá ìèƒæ? – ðèì šìðàìàè áóèàúðà àèìàìúí.

– ƒƒàìáà áàèæ ààøèà•àìáàì áèðèà °íèà•úíáà ðàéú° éúðƒàðú ý¼•úðàì
ðìð•àìáàè eíá. ððèàè, áàð àà°úð ìè¼æ ìæøš¼ð éúðñúáúƒ Ìææð¼ð
Òèñìæðèèèè ààø°àðúóúíáà ò³ðè³ àðèýèàð ýƒúè•àí àðàìèèàñðèìèà èèè
ýèèèè. ððè ìèàñðèìèèáíú °óýì àà °óðúèúí éúðèàèúí. ²èƒæàèèèè
àìðúðàðúí á³ðæì. Àéúðúóñà Ñàèàðàð àðèýšú í°øàè òìð•àéíú. Òó•ú-
ƒúíñú ñèìúððú ðàìàìèà•àìáà ìeí áúè àðèýíú ðóèúšúíñà ýðèàì àè-
•àéíúí eíáà.

Éúð-ìì¼ ìáíæí áæèèèèèèè áóç áóèšà èà, ñæí•æðèæ ðóí-ðóðà ðè
ìáíæí èèèìæé Æ³éíóð. Òæ¼ƒæ Ñèààèƒà ìàèèèèèà ó•èèèèúšúí ðàìàì-
èàì, èèà éúè•à ý°úí Áàèìà° ðàèììììì¼¼ °óýìðàó àóúèììáà øæð°æð
ðóðàðú áóèúí ýøèèè, •àèèè °íðìì, óè ¼çðàðæ. Œìæ òìðììøì ìèñàè
èáíæ è³èè³ áóèìàšúí, éúð-ìì¼ ¼ƒàíæ æéƒæ Æ³éíóðƒú. ðó•à èà àð-
ðàààì, áàð ìèìèææ °àðàìàè, ²ó³æ, ñæí•æð ó•èèèèúšúíà ðèèàìà óè.

